

Esc de done ori in septemana : Jai-a si Dami-
nea ; era candu va pretinde importantia
materieloru, va esi de trei sau de patru ori
in septemana.

Pretulu de preanumeratiune
pentru Austria :

pe anu intragu 8 fl. v. a.
" diuimate de anu 4 " " "
" patraru 2 " " "
pentru Romania si strainetate :
pe anu intragu 12 fl. v. a.
" diuimate de anu 6 " " "

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores-
pondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redac-
tiune Ungargasse Nr. 23, unde sunt a se
adresa si corespondintiele, ce privescu Re-
dactiunea, administratiunea sau speditura ;
cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era
cele anonime nu se vor publica.

Pentru anonele si alte comunicatiuni de inte-
resu privatu — se raspunde cate 7 cr. dp
linia; repetiri se facu cu pretiu scadiutu.
Pretulu timbrului cate 30 cr. pent. una data,
se antecipa.

Pesta, 10-22 septembrie 1869

„Beatitudinea Ta me intrebi, candu
a avutu Rom'a dile mai bune. Ddiu se
nu me lase in ispita si se me ferisca de
pecatu, dar mie mi se pare ca atunci i era
mai bine, candu o guverná — Mazzini.“
Sunt, afirma italiianii, cuvintele unui car-
dinalu catra S. Sa Pa'pa.

Ce frumoasa e sinceritatea! Sciu acés-
ta si foile guvernului ungurescu, de aceea
se punu astadi, ca de exceptiune, se faca o-
data pre cardinalulu. Dóme, tiene-le mo-
ravulu!

Astu-feliu „Pester II.“ deachistulu,
marturesce ca poporul din Ungaria ne-
ci odata n'a dñsu o vietia mai dulce, de
catu atunci candu lu guverná Escel. Sa
Domnulu Kossuth. Iobagi'a, robotele se
stersesera, fora a se urca darile catra sta-
tu. Acés'ta intielegu tieranii, si de aceea
nu se póte negá esistinti'a unui cultu ko-
ssuthianu.

Se nu perdemu din vedere cumca
e o foia guvernamentală carea ni constata
esistinti'a acestui cultu, si prin urmare
recunósce cum kossuthianii sunt superio-
ri deachistiloru intru a multiam popo-
rulu.

De s'ar fi incumetatu veri o foia o-
positiunala se afirme acés'ta, ar fi datu de
pacoste, la tota intemplantia intimpiná in-
sulte. Dar guvernamentelor li se ierta,
candu guvernulu are lipsa a cochetá cu
cultulu kossuthianu, pentru a-lu face pe
poporu se créda ca recunósce cele ce sunt
bune si ca tinde spre densete.

Asie, guvernulu recunósce binele,
guvernulu ne va ferici. Tiene-te numai,
sermane poporu, se nu te sfarsiesci sub
operatiunea fericii!

De cugete mari, pentru fericierea po-
póraloru, e incunjuratu si guvernulu de
preste Lait'a. Constitutiunea din decembre
nu si-a intarit'o anca destulu de bine in
cont'a pretensiunilor de autonomia ale
singurateceloru tieri, totusi guvernulu
crede ca in acés'ta afacere elu póte lua
ofensiva fatia cu dietele tieriloru. Astu-
feliu, pre candu tierile tindu la autono-
mia mai mare, guvernulu tinde a medilo-
ci ca ele se se pronuncie pentru alegeri
directe la senatulu imp., prin cesi-ar perde
chiar si din autonomia de acum'a.
Mai multu anca: tierile si-ar perde mai de
totu individualitatele lor, cáci senatorii
n'ar mai fi reprezentanti ai tieriloru ci a
singurateceloru cercuri de alegere.

Neci mirare deci ca pe popórale ne-
germane le-a luatú grigea de asemene fe-
riciri guvernamentale, si de unde pana a-
cum erau numai cehii in opoziune apriga,
astadi cérca a intrá si polecii si slo-
venii. Toman, corifeulu sloveniloru, nu mai
primece mandatulu de senatore imperialu.

Ne asceptámu se vedemu unu senatu
eu multe scaune góle. Góle spre dovéda
despre nedurabilitatea sistemé de astadi.

Trecendu la politic'a esterna observámu
ca se inaugureza o activitate straordina-
ria. Beust a plecatu la Suitier'a, unde are
se convina cu Gorciacof cancelariulu ru-
sescu. Mai apoi, afirma oversiune, pretin-
sulu barbatu de statu alu Austriei va ple-
ca catra Paris se dee fatia cu Napoleo. Princi-
pele de coróna alu Prussiei a sositu
ieri in Viena, si a luatú calea dreptu catra
Ghidele spre a intelní pre Maiestatea
Sa Imperatulu. Nesmintitu ca asemene ca-
letorii nu se intempla de flori de cucu.

Viceregele Egiptului a invitatú tóte
poterile mari europene la o comisiune,
spre a examina sia se convinge cumca ca-
pitalatiunile nu se mai potú sustiené.

Cartile de scóla

se bucura, pre di ce merge, de aten-
tiune totu mai mare din partea opini-
unei publice. Bunulu cetitoriu va observá,
anca din nr. acés'ta, ca tipografi'a archi-
diecesana satisface unei dorintie ce i se
adresase prin acés'ta foia.

Constatandu cu placere interesarea
publica, noi venimu a desbate érasei tem'a
pomenita, pentru ca de o parte se contri-
buimú a reversá lumina catu mai cliara
a supr'a causei, éra de alt'a se delaturámú
unele banuele si nentielegeri ce, prindemu
scire, s'au escatu ici si colia.

Dóne privintie diregu la noi apare-
rea fie-carei carti de scóla; si adeca un'a
e privintia didactica éra cea lalta se re-
feresce la despusetiunile legéi de anu in
causa scóloru populare. Vase dica: una
e didactica curata, cea lalta e didactica
de „poruncéla;“ — daca ni-e permisú se
folosimú acestu terminu, istoricu la
moldoveni.

In privintia didactica ne intrebámú:
ce felu de carti potú raspunde mai bine
trebuintiloru cotidiane ale poporulu,
prin urmare sunt de lipsa a se propune
in scóla lui?

In privintia legéi cauta se ne intre-
bámú: ce carti sunt demandate pentru
scólele poporulu, prin urmare de intro-
dusu, ca nu cumva ministerulu se aiba
ansa d'a intrevení, desi scóla e natiunala
si confesiunala?

Nu scrutámú aci si pentru acum ces-
tiunea daca legea insasi a purcesu din
privintie didactice séu mai multu din spi-
ritulu ce astadi nedreptatiesece tóte tere-
nele.

E lipsa se tienemu socóta de ambe-
le privintie, a nume de cea didactica, cá-
ci altminte scóla n'ar avé pentru noi ne-
ci unu folosu, — socóta de privintia legéi
cáci altminte nu potemu sustiené carac-
terulu natiunalu si confesiunalu alu scó-
loru nóstre.

Aceste privintie amendóue, aplican-
du-le la registrulu de carti ce ni-lu pre-
senta tipografi'a archidiecesana, vedemu
cumca didactic'a mai are anca multu de
lucru, cáci dupa cartea de gradina a lui
Vasiciu, noi asceptámú o carte despre e-
conomi'a rurala, alt'a de prasirea vitelorú
sci. Pentru acestea ni permitemu a reco-
mendá de nou procedur'a cu escrierea de
concursuri. Nu credemu ca unu congrésu
venitoriu ar poté gasi cuventu spro con-
demnarea unei asemene procedur'e. Éra
a asceptá in nelucrare pana se se adune
congrésulu se otarésca in acés'ta cauza, —
ar fi, in parerea nóstra, omisiune pré pe-
catósá!

Privintia legéi e satisfacuta prin a-
ceste opuri. Semnu ca inspectoratulu nos-
tru supremu a creditu de necesitate nea-
perata si s'a ingrigitu mai pre sus de tóte
ca guvernulu se nu-si aduca la validitate
tendintiele d'a desbracá scólele nóstre de
caracterulu lor natiunalu si confesiuna-
lu. Suntemu asecurati acum in acestu
respectu, a supr'a caruia tragemu tóta
atentiunea dieceselorú sufragane. Nepro-
cugetarea, din care cauza aceste diecese
perdu scóle (vedi nr. trecutú) de securu
ca acum n'o vor poté scusa cu lips'a de
carti.

Intr'adeveru Parintele Metropolitulu
avea dóue moduri de a combate tendin-
tiele guvernului; si adeca

Unulu: opoziune neconditiunata.
Natiunea si biseric'a nu lipsia d'a fi cu S.
Sa, — dar triumfulu li vine pururia ane-
voia, chiar si armatelorú eroice, si pana

se triumfámú, guvernulu puneá man'a pre
scóle.

Alu doilea este cestu de acum: a lua
chiar amele legéi pentru a ne aperi in
cont'a asupririlorú legéi. Este unu medi-
locu pacicu ce totodata ni asicura, pre
catu se póte intre fluctiunile de multe fe-
liuri ale presintelui, si liniscea de carea
invetiamentulu duce lipsa.

Ratiunea, practicabilitatea, dar mai
vertosu forti'a carcustantielorú intiele-
gemu deci ca recomandatu S. Sale pre
alu doile.

Éra daca contrarii nostri vor mai
veni totusi se ni cerce nodu in papura,
vor trebú se rosiesca vedendu ca ne
aperámú de ei chiar cu legile lor, cá ne
aperámú fora a li donegá loialitatea si fra-
tia. Se vor sfi audindu ca Archiepi-
scopulu nostru, in mani'a atacurilorú
ce ni impartu, totu ne mai suatuesce,
precum cantá poetulu natiunalu metro-
politulu Dositeu acum 200 de ani:

Cá-e mai buna

De preuna

Viéti'a cea fratiésca,

De catu arma

Ce destrama

Óste vitejésca.

Congresulu de pace.

Siedinti'a prima in Lausan'a 14. sept.

Presiedinti'a e ocupata de Victoru Hugo,
presiedinte onorariu si de Eytel presiedinte comi-
tetului.

Barni vorbesce in numele comitetului cen-
tralu urnatóriele: „Resbelulu e barbaria, ce tre-
buie s'o alunge civilizatiunea nóstra, aducendu la
validitate adeveratulu dreptu internatiunalu;
acés'ta numai asié e cu potintia déca popórale
inse si guvernéza pe sine: de aceea, libertate
fie-carui poporu. Pan' acum s'a disu: Si vis pa-
cem, para bellum,“ noi se dicemu: „Si vis pacem
para libertatem.“ Dreptulu internatiunalu inse
se póte asecura numai prin federatiunea popóra-
loru.“ Vorbitorulu deci provóca pe reprezentanti
diferiteloru state europene a venturá cestiunea
acés'ta. Trecendu la punctele programului cari
cuprindu cestiunea polona si orientala, dice ca
acestea corespuntu cu totulú scopurilorú ligei, cáci
de la deslegarea lorú depinde pacea. Scopuri-
le ligei sunt de natura politica, inse nu potú es-
chide de totulú interesele sociali, de aceea desvól-
te-si socialistii si comunistii principiile lorú, inse
intr' acés'ta se nu tréca cu vederea drepturile
individulu.

Goegg: „In anulu 1866. au produsu dóue
dinastie batalia civila in Germania. Aci nu éra
vorba de stergerea selaviei ca in America, ci nu-
mai intereselorú duoru dinastie se sacrificara mi
si mi de ómeni. Spre asecurarea pacii nu e de-
ajunsu ca numai s'o ceremu aici in adunarea
acés'ta: ci in totu loculu trebuie se nisimú ca
s'o castigámú. Candu Germani'a, Itali'a si Fran-
ci'a sunt libere, atunci a disparutu una mare par-
te a pericolulu de batalia. Popórale trebuie se in-
tre in federatiune, atunci e pacea asecurata.“

Intre aplause frenetice apuca cuventulu

Victoru Hugo: „Mi lipsescu cuvintele spre
a sprime catu sum de patrunsu de primirea ce
mi-ofecereti: Descoperu acestu nobilesi binevoito-
riu publicu adenc'a mea emotiune. Cetatiuniloru!
Ati avutu dreptu candu aleserati de locu consul-
tarilorú vóstre acés'ta tíera nobila incunjurata de
alpi. Antain e libera, si apoi e magnifica. Dá, in
loculu acés'ta, in faci'a naturei pompóse se cu-
vine a face dechiaratiunile mari ale omenimei,
intre altele dechiaratiunea: Se nu mai fie ba-
talia! Una cestiune ocupa acestu congrésu. Per-
miteti-mi, de órace mi ati datú stralucit'a onóre
a me denumi de presiedinte, ca s'o insemnu.
Voescu s'o facu in scurtu. Noi toti ce suntemu
aici ce voimú? Pacea. Dorimú ferbinte si necon-
ditiunatu pacea. O voimú intre omu si omu, intre

poporu si poporu, intre rassa si rassa, intre fráte
si fráte, intre Cainu si Abelu. Inse cum voimú
pacea acés'ta. O voimú cu ori-ce pretiu si fora
conditiune? Nu! Nu voimú pace cu capu aple-
catu si spate garbove, nu voimú pace sub abso-
lutismu, nu pace sub bóta, na pace sub scepru.
(Aplausu.) Antai'a conditiune a pacii este elibe-
rarea. Pentru eliberarea ast'a nesmintitu vom
avé lipsa de revolutiune si póte si de batalia, cari
ambele inse vor fi cele din urma. Apoi vor fi tóte
implinite. Neturburatu, va fi pacea eterna. Atun-
ci nu vor fi mai multa armate, neci regi, si tre-
cutulu se va preface in nemicu. Ast'a e ce voimú
noi. (Aplause lungi si entusiastice.) Voimú ca
poporulu se traesca liberu, se lucre, se cumpere,
se vinda, se are, se vorbésca, se iubésca si cu-
gete; voimú se aiba scóle, in cari se creseu ce-
tatiunii, si se nu fie mai multu domnitori ce creseu
macelari. Voimú marea republica continen-
tala, voimú Statele-Unite europene, si incheiu
cu cuvintele: Libertatea e scopulu, pacea e re-
sultatulu.“ (Aplause entusiastice.)

Lemonnier motivéza intr'o vorbire lunga
urmatorulu proieptu alu comitetului centralu:
„Considerandu ca la starea de resbelu in carea
se gasesce Europa, caus'a e lips'a unei legi inter-
natiunale, ca conditiunea prima spre infintiarea
unui judetiu internatiunalu, ce ar avé se coin-
plane frecarile a caroru decideré s'a cercatu fora
succesu pan' acum'a pe cale diplomatica si prin
resbelu, — e nascerea lui prin alegere libera si
directa a popóraloru, si ca de base la deciderile sa-
le se servésca legile internatiunale, facute de in-
sesi popórale; considerandu ca, ori catu de mare
ar fi autoritatea unui asemene tribunalu, totusi
otaririle lui numai atunci s'ar poté aduce la va-
lidity candu le-ar sanctiuná poterea; conside-
randu ca acés'ta potere numai atunci ar poté
esiste legalmente, candu ar ési de a dreptulu din
vointia poporulu, carea s'o conduca si regule-
ze; considerandu ca acesti factori pomeniti com-
punu unu guvernú: congrésulu dechiará 1)
uniculu medilocu pentru a intemeia pacea Euro-
pei este federatiunea popóraloru sub titulu: „Sta-
tele-Unite ale Europei,“ 2) ca guvernulu acestei
uniuni se fie federativu si republicanu, adeca se
se bazeze pe suveranitatea poporulu, si se stime
autonomi'a si nedependinti'a fie-carei natiuni
din federatiune; 3) ca organizatiunea acestoru
guverne se fie capace d'o perfectiunare; 4) ca
federatiunea popóraloru europene s'asigure fie-
carei natiuni ce se tiene de federatiune: a) su-
veranitate si autonomia, b) libertatea individua-
la, c) libertatea votulu, d) libertate de pressa,
e) libertatea de coalitiune si reuniune, f) liber-
tate de consciéti'a, g) libertatea lucrului fora pe-
riclu d'a fi sploatatu, h) responsabilitatea a fie-
carui membru din essecutiua; 5) cumca neci unu
poporu nu poté intrá in federatiunea europea,
pana nu va posedé: a) votulu univérsalu, b)
dreptulu d'a votá si denegá contributiunea c)
dreptu de pace si de batalia, d) dreptulu d'a in-
cheia si incuviintiá tratate politice si comerciale,
e) dreptulu a-si completá constitutiunea dupa li-
ber'a sa vointia.

Goeg propune a tramite telegramu saluta-
toriu la Berolinu unde tocma se serbéza anulu
alu 100. de la nascerea lui Humboldt. (Se pri-
mesce.)

L. Simon face revista supra statelorú eu-
ropene si i se pare ca pentru acum'a federalis-
mulu se póte desvólta numai in Germani'a de
médiadi.

Chaudey constata ca Franci'a nu póte fi
multiumita cu concessiunile de acum.

Din siedinti'a a dóua tienuta in 15. sept.
sub presiedinti'a lui Eytel insemnámú dóne
vorbiri, cele mai interesante.

Buisson: (emigrantu francescu) „Voimú
se facemu republica asié dara se cresemu an-
tatu republicanu. Se spunemu tieraniloru din
Franci'a ca nu sciu nemica de cele ce se intem-
pla in lumé. Se facemu propagandá sistemática

contra resbelnului si contra militarismului. Se sedim in pepturile tinerimii convingerea că sabi'a si tunulu nu sunt alta de catu instrumente de despretiuita ca instrumente de tortura; se facem ca luciulu cofurilor se galfezesca, se nutim uniforma livre'a macelariei regulamentate. Asi dori se renvia unu Voltaire, ca se combata militarismulu, cum a combatutu acel'a papismulu. Se inferamu numele cuceritorilor mari, se strigamu: „Josu cu Alesandri, Cesari, Napoleoni“ (Aplause entusiastice.) Se medilocimu ca tinerii in ori-ce modu se se opuna implinirii servitiului de batalia; din partea lor se pote se va cere spre acest'a mai multu curagiu, decatu candu se predau macelariei ca vite necuventatorie. Numai nisce esemple de acestea, si opusciunea va deveni contagiōsa. (Aplause frenetice.)

I. *Venedey* propune a se tipari acēsta vorbire excelente in 100,000 de esemplarie.

Voci de pe banc'a diurnalistoru: Numai de n'ar fi gendarmi!

Presiedintele Eytel, observandu că primirea acestei propunerii usioru li-ar potē causā neplaceri cu guvernulu francesu, propune a se publicā acēsta vorbire numai in protocolulu adunarii.

La propunerea dlui *Bury*, congresulu se provōce tōte regimelu Europei spre formarea unui judetiu, respunse,

Chandey urmatōriale: Cu regimelu de acum se negociāmu? Ast'a ar fi ridiculosu, dēca n'ar fi cu nepotinia. Si cu Russi'a se negociāmu? Deocamdata se lasāmu ast'a la o parte. E chiaru ca sōrele că numai state republicane potu cu succesu legā coalitiune de pace. Se lamurimu trēb'a! Ce voimu? Se facemu Statele-Unite europene? Ast'a no potemu. Inse potemu multe prevedē si preparā. Nu sciū catu de parte e tientiā — inse si in 6 luni se potu multe intimplē. (Miscare mare.) Mi intipuescu federatiunea ca un'a succesiva; aci avemu Spani'a apoi Itali'a, unde totu mai multu se discreditat Unitarismulu; ce se tiene de Franci'a am cea mai buna sperantia, că contra datineloru seculare, centralistice, totusi nu se va opune principiulu federativu. Incheia apoi cu urmatōriale cuvinte: „Dēca voimu se ajungemu timpulu Stateloru-Unite in Europ'a, atunci trebuie se lucrāmu cu diligentiā spre a ni reduce — regimelu.“

Siedinti'a din 16 sept.

Gatineau: Pentru federalismu se lucrāmu prin opiniunea publica. Ce e opiniunea publica? foile, fie-care partia are diurnalulu seu. Dar in Francia sunt 600.000 de nu sciū ceti. Deci se introducemu invetiamentulu obligatoriu. Deputatii se nu voteze bugetulu militicii, acele sume se le voteze pentru invetiamentu.

Ferry: Federalismulu e anca o chimera, ēca toc'm'a acum se formēza e noua manarchia nemtiēscā. Noi francii ni facemu detorinti'a, se si facea si nemtii a loru.

Roussel: Pana acum desbaterile fusera pe verfulu Parnasulu. Pentru a se cobori la viēt'i'a practica, trebuie se se ocupe mai antaiu de deslegarea cestiunilor sociali.

Baume: Fie-care statu se se decentralisēze insusi.

Se primesce: invetiamentulu obligatoriu, decentralisarea, oficialii se se alēga prin sufragiulu universalu.

Pentru siedinti'a ven. se pune la ordinea dilei caus'a polēca si cea orientala.

(Va urmā)

Cernăuți, 18 sept. 1869 st. n.

(*Desmoralisarea poporului, cu privire deosebita la celu bucovinēnu*) Cu greu putemu aflā altu poporu atatu de neferecitu cum e celu romanu. Adeveratu fiu alu suferintiēloru! Cate necadiuri a patimulu sermanulu ca natiune, din partea popōraloru straine si cate batjocuri mai suferē ca atare si astadi de la ele! Si nu destulu acestea! Mai tramse ipecatulu sementia de neghina stricatiōsa de se incuibā si in sinulu lui si-i desorganisā internele. Venitiici lu napadira prin tōte secele. Venira in mediloculu lui, intre alte litve, popi slavi, greci si ciocoi flamendi din Fanaru. Popii se facura serbii ciocoiiloru si asiā jupiau viribus unitis. Multe secle suspinā in prēd'a estoru vampiri infernali. Durerile lui i le citesci si astadi in faci'a-i inretita, si memori'a i-e plina inca de acele brutalitati bestiale. Tatalu plēca capulu si narēza cu oftari fetiorulu seu bataile si fōmea ce-lu rodeau, bellicurile, la

cari l'inhamā boieriulu cu pop'a celu strainu si suatuesce: „mei baiete! popei, jidanulu si boieriulu nu li crede neci candu“ („hic niger est, hunc tu, Romane, caveto.“) Eca dara resultatulu si astadi inca lu pune pre popa si boieru tieranulu nostru in acel'a si rōndu cu fiulu Palestinei, care lu veni ca alu treile pe capulu bietulu romanu. Aste dureri ale poporulu nu au aflatu neci cand aperare in veri unu diurnalulu romanu afar de unu articlu in Nr. 66 a c. alu Albinei din Fantan'a telhariloru in Bucovina sub titulu Economia. Inse prin acest'a nu vor remanē necunoscente istoricii, căci diurnalisti anonimi, bardii poporulu insisi cantara durerile fratiloru sei cu cari patimiau dimpreuna si le canta inca si astadi. Du-te, de voesci se te incredintiēdi, prin colibele tieraniloru sēu celu putinu deschide cartea poesiei poporale de Alesandri!

Poesi'a poporala pe de o parte, pusețiunea cea rea a sateloru prin riji pe d'alta parte, vor remanē pururia isvōra nesecavere pentru istoria. Dorimū ca totu Romanulu ca nationalistu adeveratu, carele cunōscē că nu jace puterea unei natiuni in o casta privilegiata, sēu celu putina din simtiu umanū se apere poporulu, simburile si bas'a ori carei natiuni, daca in vr'o provintia romana inca nu a incetatu suferinti'a lui.

Aste fapte ale boeriloru si poporulu lu facura pe poporu ca in Bucovin'a, carea a venitu sub imperiu neromanu, se remana in adeveru ca o barca pe mare neavendu incredere in nime, traindu tora consiliu, in o stare a desperarii. De ai sei se tome, despre straini scie că su straini; dara considerandu că acestia neci candu nu-lu maltratara cu batai, neci candu nu-i luara cu puterea campulu, ci de candu veni Bucovin'a sub Austria i-alinara in multe privintie durerile, votēza, candu vine la alegere de deputati dietali, pentru straini, necunoscentu-le machinatiunile cele fine, prin cari din ce in ce prindu la putere in tōt'a tier'a, instrainandu averea si drepturile pamenteniloru, si neci nu e cu putintiā a lu covinge, cumca strainii nu voescu si neci nu potu chiar dupa sentiulu propriu alu loru se caute a realisā dorintiele si trebuintiele adeverate ale bietulu romanu care-i alese, ci vor cauti ori si candu prin totu modulu de a innadusi dorin tiele nationale. Asiē tienstulu Ilomorulu lu alege aci de repetite ori pre Schōnbach, cunoscutulu secretariu alu episcopulu Hacman, si dupa ce alegerea lui se facū nelegalu si venindu la desbaterē in diet'a din Cernāti, votata ērasi toti tieranii din dieta pentru sustinerea alegrii lui, a unui contrariu inversianu alu nationalitateri romane, si nu numai lu acelu tienstu se alege straini ei si in altele. Eca unde nu are poporulu unu strainu cunoscutu, acolo alege pre unu tieranu din mediloculu seu, ince neci decum pe unu prentu sēu altu romanu carele ar posedē calitatile recerute spre a-lu putē representā. Cā alege tieranii din mediloculu loru, e fapta prē laudavera. Inse ce folosu? Alesulu nu e in stare se-i represinte desi cunōscē durerile fratiloru sei. Elu nu potē participā la desbaterile germane in dieta, nu scie neci ceti scriē, nu cunōscē legile, nu potē tienst pasiu cu reprezentantii celorlu alte natiuni, in scurtu: elu tace in dieta in daun'a sa si natiunii.

Daca ar stā elu pre o trēpta mai innalta de cultura de cum stā in presentu, atunci ar fi numai de doritu ca tieranii se se represente prin tierani, de nu cumva si-vor putē aflā pe unu Grachu romanu, carele se privēsca in activitate sa tōte trebile din punctulu de vedere alu alegatoriloru sei si se nu abuzeze. Astadi inse, nefiindu tieranii nostri dibaci de a se representā prin deputati din mediloculu loru, e de cerintiā ca se si alēga deputati nu din straini ci din Romani. Eu am vorbitu multe despre aste lucruri cu tieranii nostri, am cautatu se li demustru, cumca noi Bucovinienii pamenteni nu putemu fi representati prin straini si cumca tieranii ar trebui mai antaiu se aiba ceva culturaca se se pōta representā singuri, si cautai deci se-i facu ca la ocaziune se alēga Romani, cari au ceva sciintia, dechiarandu-le că preutii si boerii de adi nu sunt cei de de multu si li vorbii despre romanulu N. N. Mi respunsera cumca nu potu de feliu se lu alēga căci e popa. Deci li numii unu mirēnu, unulu din primii nostri patrioti, mi respunsera că-lu cunoscū si pre acest'a „elu e proprietariulu satulu N. N.“ si-mi dara intrebarea: „care satu e mai necaditu de catu acol'a?“ Eca că ai nostri n'au potutu se-si castige anca

incredere la poporu! Juristii romani sunt preputini si vinu cu poporulu fōrte a rare in atingere, prin urmare nu-su cunoscuti.

E detorinti'a loru de a cautā cunoscenti'a poporulu si a fie-carui Romanu, de a-i ajutā intru acest'a. Apelāmu catra celealte dōue stāri, cari prin peccate stramosiesci venira in desgrati'a poporulu, ca se caute a preface asta antipatia a lui in simpatia, căci si unii si altii sunt ai poporulu si detori a-si iubi poporulu si a-si castigā aplecarea lui. Antipati'a ast'a a poporulu catra ei e invecchita, cum s'a vediuu susu, si iradecinata prē adancu in simtiuulu lui, de catu ca se fie cu putintiā a o indepartā in timpu scurtu si de a pune in locu-i convingerea, cumca lucrurile se schimbara astadi de totu, si impilatorii sunt in presinte altii.

Factorulu celu mai puternicu pentru asta convingere e numai cultur'a. Deci scōle! Pana atunci inse li rogāmu pre acei domni, cari vinu mai adese cu poporulu in atingere, se-si dee usitenela a-lu lumina in asta privintia, a-lu face cunoscutu cu adeveratii sei binevoitori, si ca atari potu lucrā cu succesu bunu junii romani de la universitati in timpulu de ferii, si nu s'a cuveni se fie de totu neactivi in aste cause atatu de insemnate si junii teologiei cernāutiene. Cāci daca nu vom incepe in curendu noi acest'a, vor incepe-o nemtii, lesii, rutenii, jidanii etc. de la universitate, cari aci posedu in Vien'a o societate, careia i-arogara numele de „asociatiune a studintiloru bucovineni“ si-si tienu in ferii adunantie publice prin otelele din capital'a Bucovinei si-i imprōsca pre Romani cu feluri de acusari.

Avisu.

Se aduce la cunoscinti'a publica, că cartile scolare „Drepturile si detorintiile civili,“ precum si instructiunea pentru Invetiatori au estiu de sub tipariu si pretiulu loru, ca si alu celorlu alte carti scolare prescrie pentru scōlele popolaru din Mitropoli'a nōstra gr. or. este urmatorulu:

Numele Cartiloru	Legate	Negate
1 Abecedariulu dlui Z. Boiu	24	20
2 Abecedariulu nemtiescu	20	14
3 Aritmetica cu cifre	25	20
4 Bucōv'n'a	20	16
5 Cartea de gradini de dlui Dr. Vasiciu	50	46
6 Cartea I. de cetire de dlui Z. Boiu	40	30
7 „ II „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	30	25
8 Computulu D. Prof. I. Popescu, legatu	1 fl.	—
9 Catechismulu micu	20	16
10 „ bogatu	50	44
11 Drepturile si detorintiile civili	20	16
12 Elemintele Geografie	30	25
13 „ Istoriei universali	30	25
14 „ Istoriei naturali	30	25
15 Gramatica rom. de d. Par. Sav'a Popoviciu Barceanu	50	40
16 Gramatica rom. de d. Nic. Mihaltianu pentru II. clasa	10	—
17 Gramatica. rom de d. Nic. Mihaltianu pentru a III. cl.	16	—
18 Gramatica rom. de d. Nic. Mihaltianu pentru a IV. cl.	24	—
19 Istori'a biblica cu icōne	25	20
20 Instructiune pentru Invetiatori	20	—
21 Orologieriu — Ceaslovu	75	60
22 Octoichulu micu	75	60
23 Manuducere pentu Invetiatori la Abecedariulu dlui Z. Boiu	24	20
24 Manualu de limb'a rom. de Invetiat. Bellisimu	20	18
25 Patru tabele mari de litere, laolalte	40	—

(„Telegrafulu Romanu“) Directiunea Tipografie archidiecezane.

Discursu a sup'r'a tragerii la semnu.

Armele si calitatile romaniloru apretivute de straini. Romanulu e mare.

de G. Mihăilescu, membru alu comitetulu de tragere la semnu judetianu;

pronunțiatu la ocaziunea inaugurarii acestei serbatori in judetiulu Covurlui, ia di'a de 15 aug. 1869.

Domnule Presiedinte! Cetatieni Romani!

Onoratu cu sarcin'a de a vi vorbī despre insemnateā institutiunei ce inaugurāmu, eu na cutezua a me presentā naintea DVōstre cu

modestele puteri de care dispunu, de catu urmatu de o convictiune puternica că voiu gasi si de asta data, casi in alte ocaziuni, mai multa iubire, decatu analiza, mai multa indulgentia de catu critica in inim'a acestiu poporu generos, naintea curuia astadi vinu a vorbi despre: *trecutulu, calitatile si marirea sa.*

Domniloru! in loculu acest'a unde atatea suveniri brilante se relevēza ochiului, Vi marturisescu că-mi este fōrte greu se mantienu sirulu regulatu alu cugetariloru: Inim'a-mi colcae cu putere; sufletu-mi se simte adancu miscatu. Sunt momente de emotiune. Dā, Domniloru! Aci pe tiermurile betranulu fluviu de civilizatiune, in fati'a ruineloru vechiei cetati *Caput Boris* (Ghertina), pe cingatōrea *calulu lui Trajanu*, unde astadi inaugurāmu *tragerea la semnu Judetiana*, un'a din vechiele institutiuni ale parintiloru nostri, vōcea mea se stingē, unu ce misteriosu, o taina, me face se admiru mai multu, de catu se vorbescu. O! ce timpuri, ce dile frumōse numera poporulu Romanu in cartea victiei sale! — Unu scriitoru Romanu, sunt acum cativa ani, visitandu rip'a Dunarei, ni lasā suvenire urmatōriale versuri, ce nu mi se paru straine ocaziunei ce ne-a reunitu aci:

„Josu Danubialu inspumōza, reletandu orasie, Paduri, tierini inverdite, munti cu dōluri lantiiti, In acaror'a mugire par'ca valurile 'n departe, Trajanu! . . . numele resuna celoru, ce-su aci veniti. Aceste valuri vechi ca lumea si cu ripe multu stancose L'ale caror'a pic.ōre crescutulu loru 'si lovescu, Spunu viitorimei inca d'esperditi sangerōse In resbōiele vechimei, de triumfalu Romanescu! . . .“

Dar acum unde-su eroii? . . . Unde-i arculu si sagēta? etc.

Unde-su eroii, intrēba poetulu? . . . Eca aci, in jurulu acestei tiente, descendintii eroiloru Romanu, invētia ca in scōla: secretulu traditiuniloru, se deprindu a respectā glori'a parintiloru reintrandu cu pietate pe urnele institutiuniloru ce au formatu marirea nēmului Romanescu.

Unde-e arculu si sagēta? Ne mai intrēba poetulu. Timpurile s'au schimbatu. Eca in locu de arcu si sagēta, mii de puscii stralucescu in manele nōstre! — Hei Domniloru, nu de astadi cultulu armeloru si-are unu altariu claditu in inimile Romaniloru. Cine scie unde s'ar fi opritu destinele natiunei nōstre, daca totu cu foculu cu care am manitu armele, in timpii cei mai gree de ispitita ca a potutu cercā omenirea (in timpulu Evulu mediu), ne-ar fi permisu vremele se manimū condeinulu, se ni invetiāmu si se ne desceptāmu mintea. Se ni fie dar acest'a de proba, si astadi candu mii de scōli ni sunt deschise, candu mii tiente stau ridicāte pana prin catunele cele mai obscure, se ridicāmu ochii sufletulu si fie care se depunemu unu juramentu in adanculu consciintiei nōstre: *se jurāmu că vom lucrā.* In trecut se cautāmu secretulu institutiuniloru nōstre, a actiuniloru nōstre; fara densulu (trecutulu) este necorecta judecat'a nōstra, insasi inim'a in unele momente slabesce din inspiratiunea sa. „A nu sci ce s'a intemplatu nainte de aji nascutu, este, dice unu invetiatu alu vechimei (Cicerone) totu aceea casi candu ai fi necontenitu pruncu; căci ce este vrest'a omulu, daca memori'a fapteloru nōstre nu s'ar unu cu vēcurile cele mai din nainte?“ — Asiā, D-nii moi, a nu sci ce s'a petrecutu nainte de noi la strebunii si parintii nostri, a nu sci institutiunile, faptele, glori'a nōstra, nationalu, insēmna a remanē continuu prunci, insēmna a privi pe dusmanii natiunei nōstre cum 'si ridu de noi, fara a-i lovi cu o colōna de fapte, de merite naintea caror'a se-si plece fruntea, s'amurtiesca, la sgonotulu consciintiei ce se descēpta in adancimea sufletulu acestui mare poporu. Mare dā! a fostu poporulu Romanu; numerosu a fostu armiele sale. Ascultati ce ni spunu cronicile tierii: Puterea armata a Moldovei pe candu erā libera, erā de 70,000 si de multe ori pana la o sutu mii de ōmeni (Balcescu). — Puterea arinata a Moldovei casi a tierii Romanesci se osebiā in *ostasi cu tēfa* (armata) si *ostasi de scūtela* (militiele); ēra la trebuintia se facea ridicarea glōteloru dupa cum istori'a ni o arēta in mai multe casuri. Vedeti dar, catu de vechiu este la noi Spiritulu armeloru. Noi dintre tōte natiunile Europei am fostu cei d'antai cari am avutu armata regulata: Moldovenii la 1400 sub Juga-Voda si Muntenii la 1410 sub Mircea celu Mare. Institut'i'a gardiloru, a militieloru, a tragerii la semnu, nu sunt de catu ramuri ale sufletulu celu mare vitejescu ce de vēcuri este in consciint'i'a nēmului Romanescu;

de aceea Romanii le iubesc cu focul santu alu inmei, precum unu tata imbracisicza pe copiii sei reaflati.

Nu sunt de catu numele, care ne despartu in organisatiunea năstră de astadi, de ce'a a parintiloru si buniloru nostri. Ei numiau: *darabani, calarasi, panti, fustasi si puscasi* ceea ce noi numim: *infanteria, cavaleria, artileria, graniceri etc.* Militiele strabuniloru nostri erau aranjate pe *capitanii* dupa cum ale năstre sunt asiediate pe judetie; si fiindu că Moldov'a numeră 19 tiensturi pe atunci, de aceea avea 19 *capitanii*, fie-care capitan se impartia in 10 rōte, si 100 de ōmeni erau sub unu sutasiu. Totu in militie mii intrau *seimenii, oet'a renatoriloru, Codrenii, Campueningii, Vranceii, Tighecenii*, cari cu republicani contribuiau si ei cu unu numeru de cea mai alēsa calarime si pedestrinte. Eita dar de ce trebuie se iuhim institutiunea militieloru, ce s'a infintiata prin tōte catunele; ea este unu suveniru, una relicua lasata de la parintii nostri, din acele timpuri frumose candu numai Moldova si numai ōste curata potea se ridice pana la 54,000 ōmeni.
(va urmă.)

STATUTELE

Reuniunii invetatoriloru romani de scōla capitala si elementari populari d'in dioces'a dreptmaritōria resaritenă a Caranselesului.

I. Scopulu Reuniunii.

§. 1. Scopulu acestei Reuniuni este duplu si anume:

- a) promovarea imprumutata a culturai recerute pentru membrii participatori;
- b) provederea cu o pensiuie potrivita a invetatoriloru deficienti sēu a familieloru loru orfani.

§. 2. Activitatea Reuniunii pentru ajungerea acestui scopu indoitu va tienne o carare paralela, si se va desfășura pe lusa ungi organisaii interne, precum urmēza:

II. Organizarea interna a Reuniunii.

§. 3. Membru actualu la acēsta Reuniune pōte fi ori care invetatoriu de scōla capitala si elementari populari greco-resaritenă d'in provincie'a bisericēsa a Metropolei dreptmaritōrie resaritene romane pentru Ungari'a si Transilvania, deca:

- a) va dovedi o portare morala-nepetata;
- b) va solvi in totu anulu in cass'a Reuniunii 3 pCt. d'in plat'a fisa anuala.

Pe jumetate de anu anticipative vor ave membrii inscrisi, a dopune d'in sum'a anuala contribuenda.

§. 4. Membrii onorari ori protectorii Reuniunii potu fi unii barbati, cari sēu si-au castigat merite insemnate pentru biserie'a sēu scōla dreptmaritōria resaritenă romana, sēu vor fi contribuitori o suma mai notavera pentru naintarea scopuriloru Reuniunii.

§. 5. Ori-care doritoriu de a fi membru la acēsta Reuniune se inscrie cu obligamentu pe 3. ani, si in poterea inscrierei se deoblega a observă prescriesele statutarie, si in casulu neplatirei regulate a tacei, a se supune judecatii ordinare pentru executarea detoriei restantiali. — Dupa constituirea Reuniunii, doritorii de a intră ca membri au de a se insinua prin unulu dintre membri, si a se admite sēu in adunarea generala, sēu in adunarea de comitetu.

§. 6. Eschiderea ōre-cariu membru d'in Reuniune pōte ave locu sēu d'in caus'a neplatirei a tacscloru, sēu deca ar dovedi o portare morala petata, sēu in fine deca preste totu ar dovedi intentiuni stricatiose pentru scopulu Reuniunii.

Eschiderea se pōte intempla numai in adunarea generala, cu o majoritate de voturi secrete.

§. 7. Numai acei invetatori deficienti potu se conteze la o pensiuie proportionala a anului servitiului loru, cari au fostu membri Reuniunii si cari nu prin vin'a loru propria au devenitu in stare de deficientia.

§. 8. Pensiuunile familieloru orfane ale invetatoriloru fostiloru membri de Reuniune, numai amesuratu aniloru de servitiu a repausatului membru se potu asemna, cari ani inse se vor compută de la terminulu inscrierii loru ca membri.

§. 9. Unulu d'in cele doue scopuri adeca: promovarea culturai e se se ajunga prin procurarea foiloru periodice si cartiloru, cari cadu in sfer'a invetatorēsa, precum si prin prega-

tirea conversariloru si desbateriloru sēu compunerea si precetirea disertatiuniloru de acestu genu.

§. 10. Conducerea afaceriloru „Reuniunii“ se concedre adunarii generale si comitetului.

A. Adunarea generala.

§. 11. Totalitatea membriloru actuali constitue adunarea generala, la carea acesti membrii participă cu votu decisivu.

Adunarea generala se tienne in totu anulu odata, si anume pe timpulu ferieloru generali, in luna si ziua prin'comitetu defigenda.

Loculu adunariloru generali pōte variă si va fi detiermuritu in totu anulu de adunarea generala.

§. 12. Pentru aducerea unei decisiuni valide, se poftece finta de facia celu pucinu a unui $\frac{1}{3}$ — trieriu d'in totalitatea membriloru.

§. 13. Obiectele consulariloru si decisiuniloru in adunarea generala, sunt:

- a) Esecperea raportului facutu prin comitetu, despre activitatea aceliu-si in anulu de curenudu trecut;
 - b) Esaminarea socōtei de pre anulu trecut;
 - c) Prelucrarea socōtei preliminar pe anulu viitoriu;
 - d) Defigerea si asemnarea pensiunaria pe anulu venitoriu;
 - e) Desbaterea si decidera ori caroru cause premergatorice si atingatorice de comunulu interesu alu Reuniunii, si anume: precetirea unoru disertatiuni compuse de unulu sēu altulu membru, — consulari despre unele reforme in invetiamentu si altele asemene;
 - f) Primirea membriloru actuali sēu onorari, prin achiamatiune sēu votisare cu majoritate absoluta.
- In fine:*
- g) Alegerea funcionariloru si a comitetului pe anulu viitoriu, cu achiamatiune sēu votisare, pofindu-se la validitatea alegerii majoritatea voturiloru membriloru de facia.

B. Comitetulu si adunările lui.

§. 14. Comitetulu va constă afara de funcionarii d'in 12 membri alesi cu majoritatea voturiloru a membriloru de facia in adunarea generala, si acestia vor ave votu decisivu.

§. 15. Adunarea de comitetu se tienne la trei luni odata in diu'a prin'presiedintele defigenda. — Loculu asiedimentului comitetului pana la alta decidera, e opidulu Lugosului.

§. 16. Pentru aducerea unei decisiuni valide se poftece afara de funcionarii, presentia de celu pucinu a loru 6. membri de comitetu.

§. 17. Agendele comitetului sunt:

- a) Tōte afacerile curinte a le Reuniunii a le tienne in evidintia.
- b) A esecută cele detiermurite prin adunarea generala;
- c) In inielesulu bugetului preliminaru a castigă tōte medilōcele conducatorice la cultura membriloru, precum foi periodice, carti etc.
- d) A pregatī conversari si disertatiuni taiatorice in sfer'a Reuniunii.
- e) A supraveghia ordinea buna si a controlă incassarea tacscloru de la membri, era venitululu a-lu intrebuintia spre scopurile de adunarea generala prefipte.

§. 18. Comitetulu, are dreptu in casu de lipsa preste sum'a bugetului preliminaru si votatu, a spendă d'in cass'a Reuniunii sume mai mici, inse cari in decursulu unui anu nu se potu urcă peste 25, fl. v. a.

C. Funcionarii Reuniunii.

§. 19. Reuniunea vā ave 1 presiedinte, 1 vice-presiedinte, 1 notariu, 1 casiru si unu bibliotecariu, cari vor portā oficiele gratis.

§. 20. Presiedintele, sēu in casu de lipsa vice-presiedintele presiede la adunari generali si de comitetu, conduce afacerile si consularile, si enuncia decisiunea dupa majoritatea voturiloru. Totu densulu, are dreptu in casuri urgente a asemnă din cass'a societatii sume mai menunte pentru ori care scopu coresponditoriu Reuniunii, inse aceste sume in decursulu unui anu nu potu trece preste sum'a de 10. fl. v. a., si asemnarile facute sunt totdeauna a se face cunoscuta la urmatōrea siedintia de comitetu.

Notariulu portā protocolulu adunarii generali si alu comitetului, precum si corespondintiele. Afara de acēst'a archivulu Reuniunii u tienne sub grig'a sa si in ordine buna.

§. 22. Casirulu, incasēza si erōga sumele necesarie, inse totdeun'a pe langa asemnare dela presidiu. Despre cele percepte si erogate portā unu diariu regulatu, carele presiedintele totde-

n'a are dreptu a-lu inspicia, precum si starea cassei a-o visita.

§. 23. Bibliotecariulu are se pōte grige de bibliotece'a Reuniunii si de foile periodice, aceste a le tienne in ordi.e buna si a imprumută d'in ele pentru folosire privata la membri, cari ar dori se le aiba, inse acēst'a numai pe langa reversu.

III. Dispusetiuni generali.

§. 24. Despre tienne d'a adunare generale este totdeun'a a se inconoscintia mainainte respectiv'a Iurisdicțiune civila, precum si superioritatea locala scolară greco-resaritenă romana, care deca ar voi are dreptu se fia de facia.

§. 25. Ori ce modificatiuni in aceste statute se potu face numai prin adunarea generala, la carea vor ave a participă celu pucinu $\frac{2}{3}$ a le totalitati membriloru, si sunt acele a se substerne la competent'a Iurisdicțiune scolară greco-resaritenă romana spre mai departe dispusetiune.

§. 26. Sigilulu „Reuniunii“ va infacisia statu'a „Minervei“ cu inscriptiune, „Sigilulu Reuniunii invetatoriloru romani greco-resariteni.“

§. 27. Desfintiarea Reuniunii se pōte enuncia numai in adunarea generala cu $\frac{2}{3}$ parti ale totalitati membriloru in carea adunare se decide si despre ulterior'a sorte a averei Reuniunii.

Lugosiu, in 9-le aprile 1869.

Vasilie Nicolescu,
presiedinte pr.
Stefanu Lipovanu,
notariu provis.

(Urmēza unguresce aprobarea din partea ministeriului de instructiune de datulu 17. iuliu 1869. nr. 11821.)

Economia.

(ab) Detorimu publiculu nostru unu Reportu generale, detaiatu si deslucitoriu in privint'a recolteloru si a pretiului bucateloru.

Incepemu cu observatiunea, că anu mai schimbatiu si mai insielatoriu de sperantie, de multu n'a fostu. Pana mai ieri si parte mare inca si pana astadi, reporturile ce se publica de prin diferitele parti, nu poteau fi mai variate si mai nesecure. Acēst'a noi, cari petrecaemu tōte miscarile pre acestu terenu cu seriōsa atentiuie, observaeramu din capulu locului, si chiar din acēsta causa credemu, că stimatulu nostru publicu pan' acum'a nici nu potea primi insciintari mai secrete si positive.

In luna lui Iunie pre une locuri gerulu, pre altele mult'a umediela, si ērasi pre altele caldur'a pripita si sece'ta — inspirara temerī mari si urcara pretiurile in piatie.

Iuliu urmă a fi in cea mai mare parte forte uscatu, dar totu atuncia intr' alte locuri forte ploiosu si cu multa grindina. Si asiă Iuliu nu fū in stare d'a repară in totale reulu lui Iunie; numai in unele parti timpulu uscatiosu promovă bine cocerea, si secerisiulu molcolmi temerice.

Recolt'a in generale luata se caracterisēza: *mutte paie, era grăuntie multu mai pucine, de catu se acceptă.*

Luandu dupa tieri si tiensturi, resultatulu secerisiului este forte diferitoriu, precum arēta urmatōriele date, adunate din reporturile cele mai noue:

In *Franci'a*, a nume in cea de nordu, recolt'a a fostu cea mai mica parte *buna*, mai multu *de medilocu*, si anca mai multu *rea*. In celelalte parti recolt'a a fostu *ceva-si* mai buna. Calitatile, preste totu de medilocu. Unele foi din Germania buna ōra „*Illustr. Z.*“ crede totusi, că recolt'a de estimpu a Franciei este mai buna de catu cea de anu si antiertiu; pre candu alte foi, a nume unele din Viena si Pesta, buna ōra „*P. Lloyd*“, afirma totu cu date, că ca este cu a patra parte mai slaba de catu cea din anii trecuti. Intru atat'a inse tōte se unescu, că — „*Franci'a are trebuintia de importu de grane din strainelate, macar că speculatiunea indigēna, dispune inca de catimi, prisosuri din trecut destulu de insemnate.*“ Cata va fi trebuintia Franciei? nu se pōte calculă in momentu.

Spani'a a avutu recolta tocm'a buna; ea nu va ave trebuintia de importari straine, ba o mica parte va potē se espōrte insasi.

Holandia si *Portugali'a* inca se bucura de recolte bunisioare; multu mai pucinu *Belgi'a*, a nume in calitate, carea este chiar slaba. Cēs't'a va ave lipsa de importu.

Itali'a a avutu recolta destulu de buna; dar de espōrtatu nu va ave multu, căci magasinele i sunt desiertate catu de bine.

In *Germani'a* spre nordu a fostu o recolta, privind'o preste totu, *buna*, a nume in grău si calitate frumōsa; asemenea in ordiu si ovesu

era secar'a mai multu slaba. In partile *Westfaliice* — multu tatiunu in grău, secar'a slaba; in *Sassoni'a* catimi si calitati destulu de bune; in *Bavari'a* in tōta privint'a de medilocu; dar ordiu si ovesu forte bunu. *Helveti'a* — nu sececa destulu nici ineei mai bunu ani, estimpu a seceratu pre de medilocu si va ave se impōrte casi anu.

In piatiile Germaniei si Helvetiei — miscare pre mica; speculatiunea inca neorientata; va se dica: nu si-a potutu incheia inca calcululu definitivu.

Rusi'a preste totu a seceratu destulu de bine; ea are se espōrte *multu* din guvernamintele sale cele manōse.

Despre *Americ'a* scirile cesē respandescu, afirma că va se aiba o recolta *eminente* in tōta privint'a; dar ast'a in momentu nu se pōte constată; pōte se fia o manopera a speculatiunei, pentru a apesă pretiurile in Europ'a. Preste totu recolt'a Americēi abiē este la inceputu si ea pōte se ajunga la noi numai pre la inceputulu anulu viitoriu.

Acum se venimu la noi, in *Austro-Ungari'a* si *Romani'a*. In ambele tieri recolt'a a esitu multu mai slaba de catu cea de anu s'antiertia. Dupa calculii de pan' acum'a, *Ungari'a*, abiā va potē se espōrte a treia parte, *Romani'a* abiā pre diumetate ca'n anii trecuti. Dintre provinciole Austriei, ma bine a produsu ast'a data *Galiti'a*, carea unic'a va ave multe cerealie de espōrtatu. Dac'ar fi de lipsa, am atinge recolt'a *Banatului* si a celoru lalte parti romanesce in detaiu: inse nici despre ele in speciale n'am potē se dicemu, dupa datele ce avemu alt'a, de catu ce diseram in generale. Una numai, că cucurdiulu (porumbulu, papusioiulu) promite in cele mai multe parti o recolta eminente, dar sperantie ne sunt neturburate!

In *sumaviu* deci recolt'a acestui anu se pōte dice, o recolta *de medilocu, neindestulitōria*. De *medilocu*, căci ceea ce vedemu lipsindu intr' unele vedemu ōresi-cum compensandu-se din prisosulu altoru parti; dar *neindestulitōria*, căci partile cele mai manōse ale Europei, cu unic'a exceptiune a Rusiei sudice nu produsera de catu pre diumetate atat'a la catu se acceptau.

Si — ast'a e caus'a, că pretiurile graneloru stau destulu de bine. Se vedemu acum'a cum stamu cu cele lalte diferite produse de campu?

Rapiti'a mai pretotindenā a fostu *slaba*, stricata de frigu, de mult'a plōia sēu de vermi. Pretiulu ei n'are se scada.

Fenu si preste totu nutretiuulu pentru vite — *slabu*; prin unele parti economii se mangalia cu multimea de paie, dar este sciutu, că paile implu burt'a, for'a nutri, deca nu li se adange grăuntie; prin urmare se urca trebuint'a de grane.

Cartofi inca nu sunt pre buni; dar ei mai vertosu sunt slabi in partile Germaniei si Franciei, si va trebui se fia suplinita lips'a cu grane.

Pomele, in pre pucine parti s'au facutu bune si destule, si tocmai partile, ce alta data espōrta multe, au produsu estimpu pre pucine.

Vinulu inca are se fia *pucinu*, pre une locuri *slabu*; a nume in Franci'a si Germani'a viele au suferitu nu numai prin tempestate, dar si prin morbi de struguri si de vitia.

Nici *legumile* nu vor fi in prisosintia, ba in cele mai multe parti nici de ajunsu.

Din tōte aceste par' car urmă ca securu că — n'avemu se ne acceptamu la scaderea, ci mai vertosu la urcarea pretiuriloru, anume a *panei*, a *vinului*, a *carnei* si a *legumiloru*; adeca, că — *acestu anu are se fia unulu dintre cescumpi sēu marsiavi!*

Totusi, de curendu cetiram in o fōia mare si de specialitate — urmatōria insciintiare: „Timpulu frumosu nainta forte multu recolt'a in nordulu Germaniei si in Angli'a si acēs't'a apesă pretiurile, cari mai anume la noi in Ungari'a nu potu se se mai urce, fiindu că nu suntemu in stare a sustienē concurint'a cu Rusi'a si Romani'a, si fiindu că lips'a Franciei este acoperita“

Cumca incepusera a scadē pretiurile graneloru, dupa ce ele mai antaiu se urcasera forte multu, este lucru nenegabilu; dar este sciutu si aceea, că scaderca erā in legatura si stā in proportiune cu *agiulu*, carele asemenea scadiuse momentanu. Noi deci credemu, că pana pre la finitululu acestui anu, numai agiulu va potē influintia pretiurile graneloru, era apoi — transpōrtele ce vor sosi din Americ'a.

Atat'a pentru asta data spre orientare.

Varietati.

== *Serbarea memoriei lui Ioane Huss in Pest.* Poporatiunea slava din Buda-Pest'a, mai vertosu junimea studiösa, arangia sambeta ser'a unu concertu in memori'a martirului nationalu. Participara la 500 de insi, in catu abi'e ii cuprindea localitatea ospetariei cetatiene din padurea comunala, care localitate se intocmise si se decorase a nume spre acestu scopu. Fusera de fatia multe notabilitati slave, precum Tomasek consiliariulu in pensiune, binemeritatu pe terenulu invetiamentului; desclinitu literatur'a erá representata bine prin Franczisek de la „Pest-Budinschi Vjedomosti“, Pietori de la „Narodn. List.“ „Nar. Nov.“ etc. S'a inceputu solemnitatea cu mersulu husitoru din timpulu eroului Ziska. Urmara alte cautece nationali slave si declamatiuni. Dupa finele programei concertului urmara multe cuventari si toaste, pentru Palacky, Miletici etc. Intre altele junele legistu slovacu Ciaida a salutatu pre ospetii romani si prin ei natiunea romanésca. Din partea romaniloru li s'a multiamitu de onöre, asecurandu-i cá nutrimu asemene sentieminte de fratia, iubimulu pe martirulu carele a ajutatú triumfulu ratiunei a supra prejudetieloru si brutalitatei, totodata cáci ni iubimulu nationalitatea nöstra, scimulu stimá pe fratii slavi candu iubescu pre a loru, candu remanu credinciosu mamei „Slav'a“. Ospetii au primitu pomenirea natiunei romane cumulte semne si aclamatiuni de placere.

== In „Gazet'a Transilvaniei“ cetimulu unu telegramu din Gherla despre infiintarea unui nou institutu de asecuranti sub numele „Romania“ in form'a bancei „Transilvania“. Suntemu informati, cá cuprinsulu acelu telegramu nu este adeveratu si totulu este o apucatura pentru ajungerea unui scopu, care desi in sine este bunu, nu justifica de ajunsu mediloculu acest'a, care de alta parte póte s'aduce dauna bancei „Transilvania“, de óra-ce publiculu scie numai aceea ce citeste. Tienuremu de lipsa asta rectificare in interesulu adeverulu si a causei insesi.

== *Republicanii din Spania* nu se linicescu. Caletori'a lui Castelar prin tíera a datu ansa la multe demonstratiuni in contra monarchiei. Castelar protésta contra unui príncepe importatu. In Taragona s'a nascutu unu tumultu. guvernatorulu a fostu ucisu.

== *Superstitiuni.* Diurnalele nemtiesci si unguresci descriu o intemplan'e diutr'o comuna din Transilvania. Fiindu cá ele au primitu scire, dámu cu socotéla cá si comun'a e de nationalitatea loru. Intemplan'e a asi'e: A datu cium'a in porcii satului si nu gasiau lécu ca s'o stirpésca. Atare Tandala li spuse cá cium'a numai asi'e va incetá, daca demanét'a scotiendu porcii la porcariu, ii vor mená in costumulu protoparintelui nostru Adamu pana ce nu cadíuse in pecatu. Ce nu face omulu ca se scape de necadiu? Intr'o demanét'a éca fie-care saténu si mena porcii in costumulu preserisu, veduvele facu asisderia. Porcariulu, carele asceptá porcii, anca erá in acésta uniforma primitiva.

== *Diet'a ungrésca* se va intruni — precum spune diurnalulu oficialu in partea sa neoficiala — la 16 octobru. Deputatiloru, presiedintele casei li va trimite invitatiunile la 1 octobru.

== *Ceremu indulgint'a oo. corespondinti, ale caror'a article nu incapura in nr. acest'a. Vor aparé pe rondu.*

Nr. acest'a intardiá din cause neprevédute intrevenite in tipografia. Ingrigimulu pentru delaturarea loru.

Cursurile la burs'a de Viena.

(In 22 septemvre.)

Imprum. de statu convertatu cu 5% 58.90 Imprum. nationalu 67.90. Actiunile de creditu 267. — sortiurile din 1860, 93,50 sortiurile din 1864, 112,50; Oblegatiunile desarcinarii de pamentu, cele ung. 78,25, bantice 76, 25, transilv. 76. — bucovin. 73. argintulu 120,25, galbenii 5,85; — napoleonii 9,18.

Temisör'a in 20,9 1869.

Onoratorulu parinti se face cunoscutu cá la subscrís'a se primescu princi in hospitulu si quartiru, séu si numai cu quartiru pe anu in regu scolasticu.

Marie Kováts

(1—3) Siebenbürger Caserne Nr. 19.

Concursu.

Pentru statiunile invetiatoresci: in comunele *Silind'a* si *Paiusieni* — Comitatulu Aradului — se escrie concursu pana la 25 Septembrie st. v. a. c. cu care sunt impreunate urmatóriele emolumin'te, — si adeca: cu cea din Silindia 140 fl. v. a. 20 cubule de bucate 12 orgii lemne, 80 de portiunide fenu, si cortelu liberu cu gradina de legume.

Éra cu cea din Paiusieni 84 fl. v. a. 13 sinice de bucate, 8 orgiide lemne, 100 de portiuni de fenu, o chila de fasola.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni, sunt avisati recursurile loru instruate cu documintele recerute, si adresate catra Prè O. consistoriu din Aradu pana la terminulu perfiptu, la mine subscrísulu a le substerne in *Buteni*.

Buteni, 6 Septembrie 1869.

Andrei Machi m. p. Protopresv. si inspectore distr. de scóle.

(2—3)

Concursu.

In protopopiatulu *Halmagiului* Comitatulu-Zarandu se afla vacante urmatóriele statiuni invetiatoresci romane de confesiunea greco-orientala:

1. Statiunea din *Risculita* cu léfa anuala 200 fl. v. a. 6 orgii de lemne, cortelu si gradina.

2. Statiunea din *Dobrotiu* cu léfa anuala 200 fl. v. a. 6 orgii de lemne, cortelu si gradina.

3. Statiunea din *Domnesci* cu léfa anuala 200 fl. v. a. 6 orgii de lemne, cortelu si gradina.

4. Statiunea din *Lungsoara* cu léfa anuala 150 fl. v. a. 6 orgii de lemne, cortelu si gradina.

5. Statiunea din *Brusturi* cu léfa anuala 100 fl. v. a. 7 cubuli de bucate, 6 orgii de lemne, cortelu si gradina.

6. Statiunea din *Bodesci* cu léfa anuala 175 fl. v. a. 6 orgii de lemne, cortelu si gradina.

7. Statiunea din *Talagiu* cu léfa anuala 200 fl. v. a. 6 orgii de lemne, cortelu si gradina.

Doritorii de a ocupá un'a din statiunile acéstea sunt avisati recursurile loru instruate cu documintele recerute, pana cu finea lunci septem., a le adresá catra respectiv'a Adunare bisericesca — Facendu-se totu de odata cunoscutu cá alegerile in intiesulu statutulu Organicu § 13 se vor intemplá in dilele prime ale lunci lui oct.

Halmagiu 31 augustu 1869.

(2—3) Comitetele interimale parochiale.

Concursu.

Pentru deplinirea statiuniloru invetiatoresci in comitatulu Bihoru, comunele urmatórie.

1. *Grosi*, cu salariulu anuala de 50 fl. v. a. 8 1/2 cubule de gráu, 8 1/2 de cucuruzu, 10 maji de fenu, si 9 orgii de lemne.

2. *Mocirla*, salariulu anuala 50 fl. v. a., 8 cubule de gráu, si 8 de cucuruzu, 10 maji de fenu, si 8 orgii de lemne.

3. *Bochia*, cu salariulu anuala de 41 fl. v. fenu si 6 orgii de lemne.

4. *Agrisiu*, salariulu anuala 30 fl. v. a., 5 cubule de gráu, 9 de cucuruzu, 12 maji de fenu: si 8 orgii de lemne.

5. *Coroiu*, cu salariulu anuala de 50 fl. v. a., 4 cubule de gráu, 4 de cucuruzu, 5 maji de fenu, si 6 orgii de lemne.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni, sunt avisati recursurile loru instruate cu documintele cerute, in decursulu aloru 4 septemani de la prima publicatiune, Prè onoratului Consistoriu Aradanu, adresate, a le substerne subscrísului in T. Carandu.

T. Carandu 26 augustu 1869.

Iosifu Marchisiu, m. p. protopresv. gr. or. alu Belului si inspectoru distr. de scóle.

(3—3)

Spre luare a minte!

Tóte mobilele ce se aduce in comerciulu Romaniei se procura din Viena, de aceea efeptuescu eu tóte insarcinarile cu 25% mai efínu.

Galeri'a de mobile

a lui

Jos. Raffl, Opernring 17.

se recomanda prin depositulu ei de fabrica avutu sub garantia, oferindu cele mai noii si mai fine mobile de la

mesari, tapetiari si de lussu,

garniture de salóne, chilie de prandiu si de dormitu,

divane, otomane, balzache, scamne de leganatu etc. precum si cele mai efíne mobile pentru servitori. Depositu de fabricate precum orologie, cautatórie, candelabre, lampe, ampele, carniése, curtine. Mai multe sute de pictura pentru salóne si alte multe noii si vechi pictura artistice si obiecte diverse. Carte de modelu cu 250 de desemnaturi ce contiens si pretiurile se póte procura pe langa depunerea sumei de 5 fl. care suma se rebonifica la insarcinari mai mari, si e neincungiaratu de lipsa mai alesu pentru cumperatori de cuantitati mari. (6—12)

Camine de marmore

in cuantitate mare, asi'e si lespedi de marmore pentru cafanerie, altarie, statue si pentru alte obiecte de marmore se potu capetá in depositulu de marmore a subsemnatului; tóte procurarile se efeptuescu iute.

R. Masini,

Wieden, Freihaus, 3 Hof in Viena.

(2—3)

Orarie eminate si bune.

DEPOSITULU DE ORARIE

avutu, renumitu de multu ani,

alui

M. HERZ,

orologiaru orasiansescu

Viena, Stephansplatz nr. 6.

In dosulu curtei lui Zwettl ofere alu sen depositu mare de totu felulu de orarie, bine regulate cu garantia pe unu anu, cu pretiulu creutu. Pentru fie-care orariu regulatu se da garantia in scrisu.

Orarie portative de Genf

cualitatea cea mai eminata esaminata de c. r. imprimaria de bani.

Orarie pentru barbati,		de aur:		cu 2 fedele, 8 rubini	
Cylinder, aur nr. 3, 8 rub.	30—36	Cylinder, aur nr. 3, 8 rub.	30—36	email. cu diamante	58—65
cu rub. d'auru d-sar.	13—14	cu fedelu de aur	37—40	Anker	45—48
Anker cu 15 rub.	40—44	cu 2 fedele	55—58	cu sticle crist.	56—60
cu 2 fedele	55—58	cu fedelu auritu 65, 70,		cu 2 fedele	54—59
cu dónes fedele	15—17	80, 90, 100	120	email. cu diam.	70—89
cu sticle cristale	15—17	cu sticla crist. fed. d'aur.	60—75	Remontoir,	70, 80, 100
Anker cu 15 rub.	16—19	Remontoirs fed. d'auru	100—130	cu 2 fed. 100, 110, 130	
mai fine cu fed. de arg.	20—23	cu 2 fedele	130—180	Afara d'acéstea se afla orarie felulu de soi de orarie. — Orarie de argintu se aurescu pentru fl. 1—1,50	
cu dónes fedele	18—22	Orariu pentru dame,			
mai fine	24—28	de argintu: fl.			
engl. cu sticla cristalina	19—25	Cylinder, auritu, ser. d.	13—18	Monogramu si insemne se facu forte efínu. — Se afla orarie de aur si d'argintu cu insemne unguresci.	
Orariu Anker de armia, f. dup.	24—26	de aur:			
Anker Remontoir, fine se radica la urechia	28—30	cu 4 si 8 rub.	27—30	prindu si luminarecandu aiarméza,	
cu 2 fed.	35—40	emailate	31—36	6 fl.	
Remontoirs sticle crist.	30—36	cu fedelu de aur	39—40	Alarmatoriu cu orariu, 7 fl.	
Anker Remontoirs de armia	38—45	email. cu diamante	42—48	Alarmatoriu cu orariu, cari a-	
		cu sticle cristaline	42—45	méza, 14 fl.	

Deposituulu celu mai mare de

Orarie cu pendulu (Pendeluhen) fabricate proprie

cu garantia pe doi ani.

a se trage in fie-care di 9, 10, 11 fl. a se trage se repezeze la patrariu si la óra, 48, 50, 53 fl.
 „ totu la 8, di 16, 17, 18, 19, 20 22 fl. Regulatori la luna 28, 30, 32 fl.
 „ se bata la óra si la 1/30, 33, 35 fl. Inpachetarea pentru unu orariu d'acéstia 1 fl. 50 cr.

Reperaturile se facu hatu mai bine; insarcinari dia strainetate se efeptuescu cu cea mai mare punctualitate trimitiend-se competinti'a anticipative, ori postependu-se de la postá; ce nu con'vine se primescu in schimb. Orarie, aur si argintu se primescu in schimb cu pretiurile cele mai ínalte.

Trimitiendu-mi-se pretiulu ori ce se primescu la urma de la postá, trimitu si in strainetate orarie, pendulatura ege, si pentru cele ce nu se tíenu trimitu banii pe postá.

13—24